

SLU Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

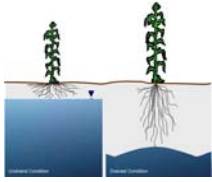
Hur ser dräneringsstatusen ut idag? När lönar det sig att dränera?

Ingrid Wesström
SLU
Institutionen för mark och miljö
Ingrid.Wesstrom@slu.se

SLU

Varför behövs dränering?

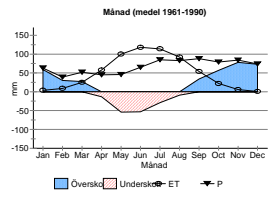
Möjligheterna till rotutveckling och vatten- och växnäringsupptag från alven är en av de viktigaste faktorerna för markens produktionsförmåga.

SLU

Faktorer som påverkar dräneringsbehovet

- Klimat, årsvariationer och variation under året
- Jordart
 - Vattenhållande förmåga
 - Genomsläpplighet
- Markanvändning

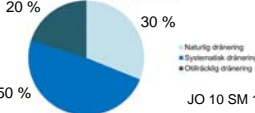
SLU

Går/dagens markavvattning

- Från början på 1800-talet till 1960 Jordbruksarealen ökade från 1,5 till 3,8 miljoner ha
- 1 000 000 km diken och rörledningar grävdes ned
- 1 200 000 hektar täckdikades

Idag cirka 2,6 milj. ha jordbruksmark

Dräneringsstatus 2013

JO 10 SM 1401

Foto: Fotograf okänd, © Bohusläns museum.

SLU

Utveckling av arealen täckdikad åkermark och övrig åkermark i hektar

Sveriges Officiella Statistik, 2014. Statistiska meddelande, JO 10 SM 1401

SLU

Andel systemtäckdikad åkermark 2013

Andel systemtäckdikad areal 2013

- 50% - 89%
- 40% - 50%
- 31% - 47%
- 21% - 40%
- 0 - 23%

Värdet redovisas ej pga. för lågt underlag

Sveriges Officiella Statistik, 2014. Statistiska meddelande, JO 10 SM 1401

SLU

Behöver dräneringssystemen anpassas?

	Idag	I framtiden
Klimat	ja	? Ökat behov
Bärighet	ja	Ny teknik
Markanvändning; grundvattennivå	0,9 -1,4 m	Skog/betesmark 0,5 m

http://www.mirkyrka.nu/Verksamheter/Historik.htm
 http://www24.knorr.com/massey-ferguson/1461/24-bankler/mf-5000/37.html
 Foto: Mike Krivil for Farm Industry News

SLU

När lönar det sig att dränera? **ATL** Lantbrukets Anpassning

JORDBRUKSAKTUELLT

"Det kostar pengar både att dränera och att inte dränera"

Kristina Ingelidsson har jobbat som rådgivare på Huskällingsöklådan i området runt Luleå i över tio år. Därmed kan hon med säkerhet säga att 2017 kan väljas till ett av exceptionellt dåliga år.

Efter lervällingshösten – nu behövs kallare väder

Väderåret 2017 var extremt på många sätt när de låga grundvattennivåerna förbyttes mot sjöblöta åkrar. För att komma till rätta med problemen önskar sig lantbrukare just nu mest av allt ett så får en normal vinter. Men på längre sikt kan det krävas aktiva åtgärder enligt Peter Borring, ordförande i LRF Östergötland.

Copyright Jordbruksaktuellt, 13 december 2017

SCB, 2018

SLU

Hur mycket vatten ska dräneras bort?

SLU

Vad kostar det att dränera?

Dikesavstånd (m)	Grenledning (m/ha)	Totalkostnad (Kr/ha)
12	750	26 000
14	650	24 000
16	550	22 000
18	500	19 000

- Dränerings slang 6 kr per meter
- Filtermaterial 5 kr per meter
- Arbetskostnader 11 kr per meter

➔ Grenledning å 22 kr per meter

SLU

Anläggningskostnad för dränering

Exempel Investeringskostnad 25 000 kr, Ränta 5 % och Avskrivning 30 år

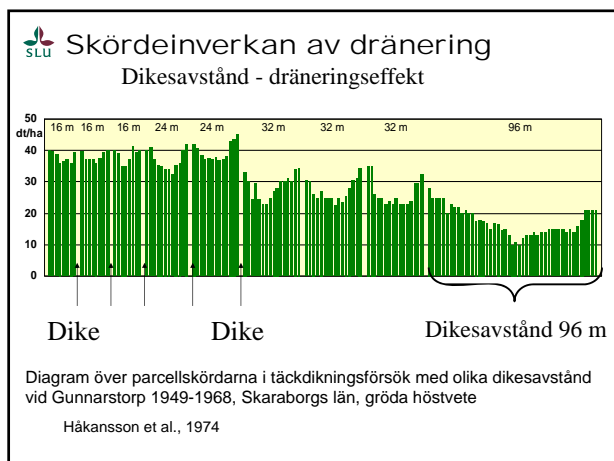
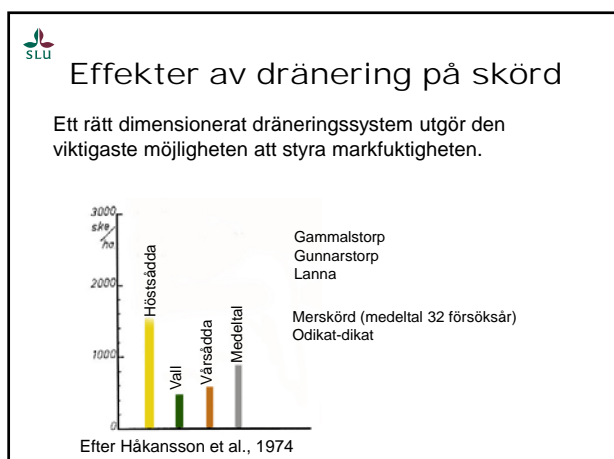
	Kostnader per ha och år
Ränta + Avskrivning	1 626 kr
Underhåll, 1 %	250 kr
Summa	1 876 kr

SLU

Ekonomisk effekt

Exempel: avkastningsnivå 5000-6000 kg/ha, 1,50 kr/kg (Efter C-J Rangsjö)

Intäkter	Kr per hektar
Avkastningsökning 7-8 % 400 kg	600
Avkastningsökning tidigare sädd (1 % per dag) 200 kg	300
Avkastningsökning mindre markpackning 5 % 250 kg	375
Friare växtföljd	100
Summa	1375
Minskade kostnader	Kr per hektar
Minskad kemisk ogräsbekämpning; Örtogräs lägre doser (50 kr/ha), Kvikrot 1 gång/växtföljd (80 kr/ha)	130
Mindre jordbearbetning (tidsåtgång); färre harvningar, minskad tid för plöjning, traktortimme 600 kr/ha	450
Lägre dragkraftsbehov (Minskning 4 l/h x 10 kr x 2h/ha)	80
Mindre torkningskostnad (vh -2 %)	135
Summa	795
Totalt	2170

SLU

Hur ser dräneringsstatusen ut idag? 20 % av åkerarealen har otillräcklig dränering. Eftersatt underhåll av dikessystem.

När lönar det sig att dränera? Dränering är en förutsättning för odlings säkerhet och långsiktig markbördighet.

